

CALL: LEDELSE OG BÆREDYGTIGHED

Siden Brundtlandrapporten i 1987 har der været vækst i forskning i ledelse og bæredygtighed (Hallinger & Suriyankietkaew 2018). Forskningen belyser f.eks. sammenhænge mellem ledelsesstile og bæredygtighed (Piwovar & Iqbal 2022). Men generelt mangler der forskning i konkrete modeller for ledelse (Toft et al. 2022), også selvom der samtidig blandt ledere og i professions- og erhvervspraksis efterhånden er etableret omfattende viden om og erfaringer med 'bæredygtig ledelse' (Løgstrup 2021).

Ledelse som fag og profession udfordres af kompleksiteten i bæredygtighed, hvor globale forhold i økonomiske, og social-økologiske systemers indvirkning på organisationer sætter dagsordener (Williams et al. 2017). Regulering presser ledelser til at tilpasse sig nye standarder for bæredygtighed, og nye kritiske offentligheder kræver transparens og ansvar i sager hvor organisationer kan mistænkes for *greenwashing*.

For at fremme bæredygtighed på alle niveauer og i alle sektorer af samfundet er der behov for koordination, ledelse og styring. Bæredygtig transition eller transformation implicerer ledelse; både direkte former for ledelse som personlig og visionær ledelse, der kan motivere medarbejdere, men også indirekte former, hvor der ledes gennem systemer, f.eks. 'performance-management' i forhold til delmål og indikatorer i FNs Verdensmål.

Selvom klima- og biodiversitetskrise særligt kalder på en acceleration af den *grønne omstilling*, inviterer dette temanummer også til bidrag, der opererer med andre tilgange til bæredygtighed. I f.eks. *regenerativ ledelse* (Hutchins 2019) tænkes indre bæredygtighed (væredygtighed) i en helhedsorientering, hvor mennesket er en del af naturen, og hvor ledelse bør modvirke stress og nedbrydning af menneskelige og naturlige ressourcer. I andre ledelses-tilgange tænkes bæredygtighed mindre holistisk og mere med fokus på enkeltinitiativer til at forbedre eksempelvis virksomhedens eller organisationens klimaafttryk. Klimaet har, som påpeget af forskere, fået sin egen idehistorie og semantik (Thorup & Bek-Thomsen 2021). Bæredygtig ledelse indbefatter derfor også at forholde sig til sprog, værdier og identitet.

Temanummeret ønsker at adressere ledelse og bæredygtighed på alle niveauer fra det hverdagslige til det globale niveau, og hvordan bæredygtighed fremmes ved ledelse i organisationer og i forhold til systemiske problemer, de såkaldte *wicked problems*.

Ledelse og bæredygtighed kan tematiseres i forhold til sektorer, hvor ledere i kommuner må sikre borgerinddragelse gennem eksempelvis samskabelse, det kan diskuteres i relation til klimapolitikken, eller

ledelse og bæredygtighed kan identificeres hvor eksempelvis uddannelsesledere må forholde sig til unges bekymringer for fremtiden (klimaangst- og sorg).

Ledelse forstås som udgangspunkt bredt som processer, hvor man øver indflydelse på andre med henblik på at skabe fælles forståelse af, hvad der skal gøres og hvordan, og processer som fremmer individuelle og kollektive anstrengelser for at nå fælles mål i forhold til fremme af bæredygtighed (Yukl 2013). Ledelse kan således forstås som 'lederskab', 'management', 'administration' eller 'styring' (governance), hvor ledelse er rettet mod bæredygtighed. Bæredygtighed forstås også bredt, som i begreber om bæredygtige, innovative forretningsmodeller og teknologier, bæredygtig udvikling (FN), stærk og svag bæredygtighed, absolut og relativ bæredygtighed, eller dybdeøkologiske og (vækst)kritiske eller kapitalismekritiske forståelser af bæredygtighed (Dryzek 2021).

Redaktionen ser således gerne artikler med forskellige perspektiver på temaet ledelse og bæredygtighed, selvom den enkelte artikel må afgrænse sig til udvalgte aspekter.

Lederliv er interesseret i alle former for forskningsartikler – både teoretiske og praksisnære tilgange, og særligt bidrag der adresserer *ledelse og bæredygtighed* på nye måder.

Artikler kunne f.eks. omhandle nedenstående temaer, men også mange andre spørgsmål:

- Hvad er ledelse i forhold til bæredygtig udvikling og FNs 17 Verdensmål, gerne med fokus på udvalgte mål, som fx ledelse af partnerskaber?
- Er der en særlig form klimaledelse og ledelse i forhold til biodiversitet, fx kommuners klimaledelse?
- Bør organisationer have en særlig leder med ansvar for bæredygtighed eller bør ansvaret være distribueret?
- Hvilket begreb om *governance* og 'transition' ses i forbindelse med grøn omstilling?
- Hvilken form for ledelse sikrer sammenhæng mellem social bæredygtighed og miljømæssig og økonomisk bæredygtighed, fx til fremme af menneskerettigheder og miljø?
- Hvordan er bæredygtighed knyttet til organisationers ambition om at være nytænkende?
- Kræver ledelse af uddannelse for bæredygtig udvikling en gennemgribende transformation?
- Hvordan leder man i sundhedssektoren, f.eks. hvad er ledelse gennem standarder for 'grønne hospitaler'?
- Hvordan kan ledere håndtere nye krav i lovgivningen af bæredygtighed, f.eks. ESG (*environmental, social, governance*) og nye rapporteringskrav (CSRD) som en del af EU's *Green Deal*.
- Hvad er regenerativ ledelse, f.eks. i forhold til det bæredygtige arbejdsliv og stress?
- Bør ledelse gentænkes i forhold til nye måder at tænke relationen mellem natur og menneske?

Artikler kan bruge forskellige metoder og tilgange, f.eks. kan de være case-baserede, være et *review* over viden, forskning og praksis, eller baseret på en rapport fra et aktionsforskningsprojekt. Det kan også være et mere

begrebsligt, filosofisk og teoretisk bidrag. Bidraget kan desuden bruge en blanding af metoder (*mixed method*). Genstandsfeltet omfatter både offentlige, private og civilsamfundets organisationer, og kan omhandle både relationelle mellem menneskelige forhold og organisationers rolle i forhold til samfund og natur.

Artikler skal forholde sig til relevante faglige debatter i den danske og internationale forskningslitteratur, men hovedvægten skal lægges på de teoretiske og empiriske analyser, samt hvad ledere kan lære af de undersøgelser og analyser, der præsenteres. Det er centralt, at de konklusioner, praktiske implikationer og læringsmæssige pointer for ledere og andre, der bliver præsenteret, er underbygget af og dokumenteret via teoretisk og/eller empiriske analyser.

Det er med andre ord centralt, at artikler i Lederliv præsenterer konklusioner med praktiske implikationer for ledere og andre, der har interesse i temaet *ledelse og bæredygtighed*.

Tidsplan:

På baggrund af dette *call* indsendes et *abstract* til én af de fire temaredaktører på en normalside (2400 ord) på enten dansk, svensk eller norsk. Det indsendte *abstract* skal indeholde bud på forskningsspørgsmål, teori og metode samt evt. case-område og forventet bidrag til læring for ledere og andre med interesse i ledelse og bæredygtighed.

Indsendte artikelforslag, som vurderes inden for temanummerets tematik vil blive anonymt bedømt af eksterne fagfæller. Se forfattervejledning på lederliv.dk.

Deadline for abstrakt: 15. oktober 2023

Invitation til at skrive artikel og svar på indsendt abstract: Senest 15. november 2023

Deadline for indsendelse af artikler til review: 1. marts 2024

Temanummeret udkommer: sommer/efterår 2024

Redaktion af temanummer:

Elin Andersen, Lektor, Ledelse og Organisation, Kompetence og Organisationsudvikling, UCL, elan2@ucl.dk

Holger Højlund, Konstitueret Forskningschef, Forskningscenter for Ledelse, Organisering og Samfund, VIA, hme@via.dk

Kristian Høyer Toft, Seniorforsker, ph.d. ved Forskningsprogram i Ledelse, Afdeling for Sundhed, Samfund og Velfærdsforskning, UCL, khto@ucl.dk

Morten Balle Hansen, Professor og Forskningsleder ved Forskningsprogram i Ledelse, Afdeling for Sundhed, Samfund og Velfærdsforskning, UCL, mbhal@ucl.dk

Litteratur:

Dryzek, J. S. (2021) Discourses, in Lavanya Rajamani, and Jacqueline Peel (eds), *The Oxford Handbook of International Environmental Law*, 2nd edn, Oxford Handbooks (online edn, Oxford Academic, 8 Dec. 2021)

Hallinger, P., & Suriyankietkaew, S. (2018). Science mapping of the knowledge base on sustainable leadership, 1990–2018. *Sustainability*, 10(12). <https://www.mdpi.com/383250>

Hutchins, G. (2019). *Regenerative leadership*. eBook Partnership.

Piwowar-Sulej, K., & Iqbal, Q. (2022). Leadership styles and sustainable performance: A systematic literature review. *Journal of Cleaner Production*. Vol. 382.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652622041725>

Løgstrup, J.F. (2022). *Bæredygtig ledelse: ESG som den nye ABC for ledelser og bestyrelser*. Expon Forlag.

Thorup, Mikkel, Jacob Bek-Thomsen (red.) (2021). *Klimaets idehistorie*. København: Baggrund.

Toft, K. H., Graf, S. T., Larsen, P., Feldt, C., Grobry, S. B., & Hansen, M. B. (2022). *Ledelse, bæredygtighed og grøn omstilling: – et reviewstudie*. UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole.
<https://www.ucviden.dk/da/publications/ledelse-bæredygtighed-og-grøn-omstilling-et-reviewstudie>

Williams, A., Kennedy, S., Philipp, F., & Whiteman, G. (2017). Systems thinking: A review of sustainability management research. *Journal of Cleaner Production*, 148, 866-881

Yukl, G. (2013). *Leadership in Organizations* (8. udg.). Pearson Prentice Hall

TIDSSKRIFTET LEDERLIV

TIDSSKRIFTET LEDERLIV er et elektronisk BFI-godkendt tidsskrift, der årligt publiceres i to temanumre og er frit tilgængelig for alle interesserede.

TIDSSKRIFTET LEDERLIV fokuserer på ledelse og relaterede tematikker som strategi, styring og organisering i og omkring såvel offentlige organisationer som private virksomheder.

Se lederliv.dk: <https://lederliv.dk/>